

RÖPORTAJ

İşitme Engelliler Eğitmeni - Klinik Odyoloji Uzmanı Rasim ŞAHİN

1999 yılı Anadolu Ün. Eğitim Fak. İşitme Engelliler öğretmenliğinden mezun oldum. Çukurova Ün. Tıp Fak. KBB işitme engelliler eğitmeni ve klinik odyoloji uzmanı olarak göreve başladım. 18 yıldır bu meslekte çalışmalarına devam etmekteyim. Burada işitme engelli çocuklar ve aileleri ile çalışmalar yapmaktayız. Amacımız bu çocukları normal akranları gibi konuşan ve normal okullarda okuyabilen bireyler haline getirmek.

Duymak önemli mi?

Dil gelişimi duymaya bağlıdır. Kaliteli bir konuşma için kaliteli bir duyma gereklidir.

Cihazlandırma yaşı

Çocuklar ne kadar erken teşhis edilir ve cihazlandırılırsa konuşma gelişimi de o kadar kaliteli olmaktadır. Devletimiz çocuklar doğar doğmaz (doğum hemen) işitme taraması yaptığı için teşhis daha kolay ve çabuk olmaktadır. Yaşı büyük olsalar bile ne kadar çabuk cihazlandırılırsa, cihazın faydası okadar çok olacaktır.

Cihazın kalitesi

İşitme cihazının kalitesi, kaliteli bir dil gelişimi için önemlidir. Çocuklar cihazlandırılırken kaybına en uygun kazanç sağlayacak cihaz takılmalıdır. Piyasada birçok çeşit cihaz bulunmaktadır. Alacağınız cihaz işitme kaybınıza ne kadar uygunsa alacağınız eğitim o kadar etkili olacaktır.

İşitme kaybında çeşitli derecede sınıflandırma var. Hafif, orta, ileri, çok ileri gibi. Hafif, orta, ileri derecede işitme kaybı çocuklarda işitme cihazı etkin biçimde kullanılabilir. Fakat çok ileri derecede işitme kaybı çocuklarda koklear implant daha faydalı olmaktadır.

Her çocuk için işitme cihazı denenmeli, işitme cihazından fayda göremeyen çocuklar koklear implanta yönlendirilmeli.

Kimler koklear implant adayı....

İşitme cihazından yeterli fayda göremeyen çocuklar bir koklear implant adayıdır. Bu çocuklar çeşitli değerlendirmeler sonucunda bir ekip tarafından bu ameliyata karar veriliyor. 4 yaşından küçük olanlarda devlet ödemesi yapılıyor, yaşı 4 den büyük olanlarda ise kronolojik yaşı ile dil yaşı arası 4 yıldan fazla olmaması gerekmektedir. Sonradan kayıplı hastalarda ise konuşma varsa bu ameliyatı olabilirler.

Koklear implantta istenen çift kulakta olmasıdır. İşitme eşiklerinin (duyma) daha iyi olduğu, sesin yönünü bulmada faydaları vardır. Ayrıca bir cihazı arızalandığında ikinci cihazı ile duymaya devam edecektir.

İşitme problemi teşhisi konulan hastalar önce bize geliyor. Ailelere çocuğun problemi ve çözüm yolları üzerine eğitimler veriyoruz. Kaybına en uygun işitme cihazının çocuğa faydalı olup olmadığına bakıyoruz. İşitme cihazından fayda göremezse koklear implantı öneriyoruz. Bu konuda da bilinçlendirme eğitimi veriyoruz. İmplant takıldıktan sonra cihaza alışmaları için adaptasyon eğitimi veriyoruz. Burada önemli olan çocukların birincil bakıcılarının (anne, baba, bakıcı, yakın akraba) bilinçli olması gerekmektedir.

Eğitimci ve eğitim kurumu

İşitme cihazı takmak veya implant problemi ortadan kaldırmıyor (yok olmuyor). Gözlük gibi takınca problem ortadan kalkmıyor. Asıl iş implant takıldıktan sonra başlıyor. Çocuk dinleme eğitimini ne kadar başarılı yaparsa dil gelişimi de o kadar kaliteli (güzel) olacaktır. Bunun için de doğru bir eğitim kurumunda eğitim almaları gerekiyor. Bu konuda da klinik odyologlardan, eğitimcilerden ve bu alandaki okullardan bilgi alınabilir.

Ailelerin eğitimci seçerken, eğitimcinin mezuniyeti, tecrübesi, bu alandaki uzmanlığını araştırmaları gerekiyor.

Eğitimcilerin de birincil görevi, ailelere örnek olma çalışması olmalıdır. Çünkü çocukların ilk ve en önemli eğitmeni ailelerdir. Başlangıçta eğitimi ailelere ve aileler üzerinden çocuklara vermemiz gerekiyor.

Biz seminerlerimizde eğitimcilerimize bu konuda önerilerde bulunuyoruz.

Ailelere öneriler.

Bu süreçte aileler kesinlikle aktif olarak rol almalıdır. Çocuklarda dinleme becerilerinin gelişmesi için, sıra alma davranışı için çeşitli aktiviteler yapılabilir. Sesin varlığı- yokluğu, sesin yüksekliği-alçaklığı, hayvan, nesne, insan seslerinin ayrımı gibi çalışmalar yapılabilir. Örneğin evde bulunan ses çıkaran oyuncaklarla, eşyalarla bu sesin tanınması ve ayır etme çalışmaları yapılabilir. Çocukla keyifli vakit geçirmeleri gerekmektedir. Çocukların uyanık olduğu bütün zamanlarda cihazları takılı olmalı.

Cihaz takılan her çocuk normal çocuk gibi konuşabilirmi.

Her çocuk farklıdır ve gelişim aşamalarında farklı olacaktır. Bazı çocuklar hızlı gelişirken bazı çocuklar yavaş gelişebilir. Önemli olan çocuğun cihaz takılmadan öncesi ve takıldıktan sonrasının değerlendirmesidir. Cihaz takıldıktan sonra he alanda bir öncesine göre gelişim göstermesidir. Her çocuğu kendi gelişimi içinde değerlendirmek gereklidir.